

E - BULLETIN

SLOVENSKÝ INŠTITÚT V PRAHE

Júl/August 2024 | Výstava POZRI, PREŠPOROK: Od grafickej veduty k fotografickým pohľadom.

LITERATÚRA

ROK LITERATÚRY A TANEČNÉHO UMENIA

MESIAC AUTORSKÉHO ČÍTANIA

Slovenskí vydavatelia v Brne. Podpora prekladania slovenskej pôvodnej tvorby v rámci Roku slovenskej literatúry a tanečného umenia 2024.

1. 7. – 31. 7. 2024 | Brno

Měsíc autorského čtení čestný host *Taiwan*

Brno — Ostrava — Bratislava — Prešov — Jylin
25. ročník červenec 2024 denně od 19.00
Divadlo Husa na provázku vstupné dobrovolné

Foto: MAC

Mesiac autorského čítania sa každoročne začína 1. júla v Brne a potom sa tridsaťjeden dní nepretržite sťahuje z jedného usporiadateľského mesta do druhého. Hlavný program denne ponúka dve autorské čítania: čestného hosta a zástupcu domácej línie.

Súčasťou Mesiaca autorského čítania je tiež Book Industry Forum, teda niekoľkodňové stretnutie vydavateľov a literárnych agentúr zamerané na zdieľanie skúseností a budovanie spolupráce medzi profesionálmi pôsobiacimi na knižnom trhu.

Fóra sa zúčastní aj niekoľko slovenských nakladateľov a zástupcovia Slovenského literárneho centra, napríklad Absynt, Artforum, Brak, DoSlov/Verzia, KK Bagala, Literárna bašta, Modrý Peter, OZ Slniečkovo, Slovart či Vlna. Cieľom akcie je tento rok prezentácia stredoeurópskych nakladateľov na Taiwane.

V rámci literárnych diskusií MAČ sa budete môcť stretnúť s dvoma slovenskými autorkami:

Ivana Dobrákovová | 3. 7. o 20:30 v Brne, 4. 7. o 19:00 v Olomouci

Juliana Sokolová | 16. 7. o 20:30 v Brne, 17. 7. o 18:00 v Ostrave

Vľavo Ivana Dobrákovová, vpravo Juliana Sokolová | Foto: MAČ

Stredoeurópsky literárny festival Mesiac autorského čítania (MAČ) vznikol v roku 2000 v Brne a postupne sa rozšíril aj do ďalších miest. V roku 2024 prebieha v Brne, Ostrave, Košiciach, Prešove, Bratislave a obmedzene dokonca v Lvove. MAČ zahŕňa dve hlavné programové línie: prvá, domáca, reprezentuje literatúry usporiadateľských krajín, druhá zase písomníctvo krajiny, ktorá je v danom roku čestným hosťom – tento rok Taiwan.

FILM

PREMIETANIE FILMU *MOJE POVSTANIE 2*

Projekcia pri príležitosti 80. výročia Slovenského národného povstania.

28. 8. 2024 o 18:00 | Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1, Praha 1

Foto: mojepovstanie.sk

Moje povstanie 2 je multimediálny projekt realizovaný pre mladých ľudí pri príležitosti výročia SNP s cieľom predstaviť im túto udalosť prostredníctvom príbehov individuálneho hrdinstva obyčajných ľudí. Základom projektu je séria šiestich filmových poviedok produkovaná v spolupráci s RTVS, v ktorých hlavných hrdinov stvárňujú známe osobnosti dnešnej doby.

V roku 2014 tvorcovia uviedli prvú sériu krátkych filmov, ktorá bola veľmi úspešná a okrem diváckeho ohlasu získala aj niekoľko významných ocenení na medzinárodnom fóre. Autori dokonca získali zlatú medailu od Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov.

V roku 2019 sa preto rozhodli v projekte pokračovať a priniesť ďalšie hrdinské príbehy z povstania. V sérii šiestich mini filmov, ktoré dohromady tvoria jeden celok, účinkujú viaceré známe tváre, napríklad youtuber GoGo, moderátor Sajfa, rapper Ego, speváčky Katarína Knechtová a Mária Čírová, no tiež herci ako Zuzana Kronerová či Ján Koleník.

Námet: MW Promotion (Martin Marko, Iveta Puchovanová, Beata Hudecová) | Producenti: RTVS / MW Promotion | Scenár: Peter Rajčák, Juraj Štepka | Kamera: Jakub Dvorský | Réžia: Juraj Štepka.

HUDBA

OSKAR TÖRÖK SEXTET

Špička česko-slovenskej jazzovej scény na koncerte v pražskom Jazz Docku.

28. 7. 2024 o 21:00 | Jazz Dock, Janáčkovo nábř. 3249/2, Praha 5

Hráč na trúbku Oskar Török je výrazný hudobník, ktorý pôsobí v rôznych formáciách v Česku, na Slovensku aj v Poľsku, napríklad v kapele Vertigo, s ktorou získal niekoľko českých cien Anděl, v poľskom kvintete Wojciecha Mazolewského, ale aj ako sideman v kapelách Ivy Bittovej alebo Beaty Hlavenkovej. Študoval hru na trúbku na Katovickej hudobnej akadémii a jeho hra je nezameniteľná a invenčná, je skvelý improvizátor a skladateľ.

Najnovšie zostavil prvú kapelu pod svojim vlastným menom Oskar Török Sextet, ktorá v Jazz Docku odohrá svoju pražskú premiéru. Speváčkou projektu je mladá a talentovaná vokalistka z Ružomberka Simona Hulejová, ktorá vystúpila už niekoľkokrát v Jazz Docku ako sólistka v orchestri Milana Svobodu VOŠ KJJ, aj ako účastníčka festivalu Noc speváčok.

Ďalšími členmi kapely sú Nikolaj Nikitin a Ľuboš Šrámek, ktorí patria medzi špičku československej scény a spolupracovali s menami ako Miroslav Vítouš, Tom Harrell alebo Johnathan Blake. Rytmickú sekciu tvorí legendárny Juraj Griglák, jeden z najvýraznejších slovenských basistov, a mladý brazílsky bubeník žijúci vo Viedni Matheus Jardim.

Vstupenky nájdete na tomto [odkaze](#).

RENEWABLE MUSIC

Letný open air koncert – hudba v záhrade.

15. 7. 2024 o 20:00 | Kateřinská zahrada (Viničná 9, Praha – Nové Město), v prípade nepriaznivého počasia: kostel Nejsvětějšího Salvátora (Křižovnická 1040/4, Praha 1)

Srdečne Vás pozývame na koncert súčasnej hudby skladateľov krajín V4, v rámci ktorého zaznie vo svetovej premiére súčasná kompozícia slovenského skladateľa **Samuela Hvozdíka** Stigma. Koncert diriguje slovenský dirigent pôsobiaci v Českej republike **Peter Vrábel**.

Orchester BERG predstavuje spoločný projekt štyroch stredoeurópskych ansámblov špecializovaných na súčasnú hudbu, pre ktorý vznikli štyri nové skladby určené do prostredia mestskej prírody aj pre tradičné koncertné sály. Orchester BERG doplnia dvaja hudobníci partnerského UMZE Ensemble.

Účinkujúci:

Máté Balogh (HU) – Thoreau Second Hand. In memoriam Alvin Lucier

Samuel Hvozdík (SR) – Stigma

Katarzyna Krzewińska (PL) – Green&Blue | Dreamin'

Ian Mikyska (ČR) – Forest / Trees

Orchestr BERG & hostia / UMZE Ensemble

Peter Vrábel – dirigent

Viac informácií nájdete na tomto [odkaze](#).

BOHEMIA JAZZFEST: AMC TRIO FEAT. SAMUEL MARINČÁK

Koncert slovenských hudobníkov v rámci českého jazzového festivalu.

16. 7. 2024 o 17:30 | Brno

Foto: Bohemia Jazz Fest

AMC Trio je zoskupenie troch slovenských hudobníkov medzinárodného formátu s autorským repertoárom, ktoré sa na scéne pohybuje už dvadsať rokov. Tvoria ho klavírista Peter Adamkovič, kontrabasista Martin Marinčák a bubeník Stanislav Cvanciger.

Trio je známe aj vďaka spolupráci s hviezdami svetovej jazzovej scény, medzi ktoré patria napríklad Randy Brecker, Philip Catherine, Bill Evans, Ulf Wakenius, Mark Whitfield či Michael Patches Stewart.

AMC Triu má svoj vlastný hudobný jazyk, ktorým vo svojich kompozíciách prekračuje rámec akýchkoľvek zaužívaných jazzových postupov a siaha po rôznožánrových hudobných zdrojoch, inšpirujúc sa populárnou aj vážnou hudbou, nápevmi z východoslovenského folklóru či dokonca prírodou, literatúrou a duchovnom.

AMC Trio má na konte šesť štúdiových albumov, z ktorých One Way Road To My Heart získal cenu Radio_Head Awards za najlepší album roku 2013 v kategórii jazz. Album Ad Fontes, na ktorom trio prezentuje úpravy slovenských ľudových piesní spolu s Ľudovou hudbou Stana Baláča, získal v súťaži Esprit cenu verejnosti za najlepší album roku 2017. V rámci festivalu Bohemia JazzFest vystúpi AMC Trio so svojím pravidelným hosťom, gitaristom Samuelom Marinčákom.

Bohemia JazzFest je jedným z najväčších letných jazzových hudobných festivalov v Európe, ktorý každoročne navštívi takmer 100 000 džezových fanúšikov. Festival založil v roku 2005 uznávaný jazzový gitarista Rudy Linka s cieľom predstaviť a propagovať v Česku špičkový svetový jazz prostredníctvom open-air koncertov, ktoré hudobníci odohrajú na historických stredovekých námestiach.

Tento ročník festivalu sa uskutoční v dňoch 9. 7. – 16. 7. 2024 v Brne, Hlbokej nad Vltavou, Plzni, Prahe a Prachaticiach. Všetky koncerty sú zadarmo. Celý program festivalu nájdete na tomto [odkaze](#).

VIZUÁLNE UMENIE

VÝSTAVA POZRI, PREŠPOROK: OD GRAFICKEJ VEDUTY K FOTOGRAFICKÝM POHĽADOM

Bratislava naprieč storočiami na plátnach stredoeurópskych majstrov.

13. 6. – 12. 9. 2024 | Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1

Kurátorky: Lucia Almášiová, Patrícia Ballx

Vystavujúci autori: Jakob Alt (1789 – 1872), Eduard Gurk (1801 – 1841), Gottfried Prixner (1747 – 1819), Johann Hieronymus Löschenkohl (1753 – 1807), Friedrich Bernhard Werner (1690 – 1778), Jozef Anton Lántz (činný okolo 1820), Johann Vincenz Reim (1796 – 1858), Eduard (Ede) Kozics (1829 – 1874), Károly (Carl) Körper (1845 – 1923) a Alois Krauss (Alojz Krausz, činný okolo 1904) a iní.

Foto: GMP

Najstaršie pohľady na mesto

Mestá dostávali svoju podobu vo vizuálnom umení už od antiky. Boli charakterizované pomocou symbolov, akými boli hradby, brány, veže, mosty, paláce, chrámy. Na konci 15. storočia sa tieto grafické znaky stali do určitej miery individualizované. Schematické vyobrazenie sa stávalo konkrétnym a vytvorilo „obraz mesta“. Kľúčovú úlohu pri zobrazovaní zohrala tlač. Používali sa všetky grafické techniky, najmä drevoryt, drevorez, medirytina aj lept. Pomocou nich umelci reprodukovali podobu mesta, či už do knižných tlačí, alebo na mapy, letáky a jednolisty. Neboli to verné zobrazenia zodpovedajúce topografii mesta, tie vznikali až v 18. storočí.

Za určitým zobrazením vždy stála cielená štylizácia. Mesto sa inscenovalo a pozeralo sa naň rôznymi spôsobmi, selektívne. Významné objekty sa zväčšovali a zvýrazňovali, a naopak, tie objekty, ktoré pôsobili rušivo, sa naschvál vynechali alebo nezviditeľnili.

Na našom území sa stretávame so zobrazením mesta „Presbvrq“ prvýkrát asi v druhej polovici 16. storočia. Mesto „Presbvrq“ sa dostalo na titulný list almanachu viedenského matematika, astronóma a lekára Bartolomea Reisachera. List je lemovaný štvorcovými poliami s jednotlivými mestami, nájdeme tu Viedeň a ďalších sedemnást miest. Almanach vychádzal od roku 1557 (niekde sa udáva rok 1555) a podoba Bratislavy sa doň dostala v roku 1561. Teda o niečo skôr, ako bol vydaný leták k prvej tunajšej korunovácii v roku 1563. Budúceho cisára Maximiliána II. korunovali v Presburgu za uhorského kráľa Maximiliána 8. septembra, jeho manželka Mária sa stala kráľovnou 9. septembra.

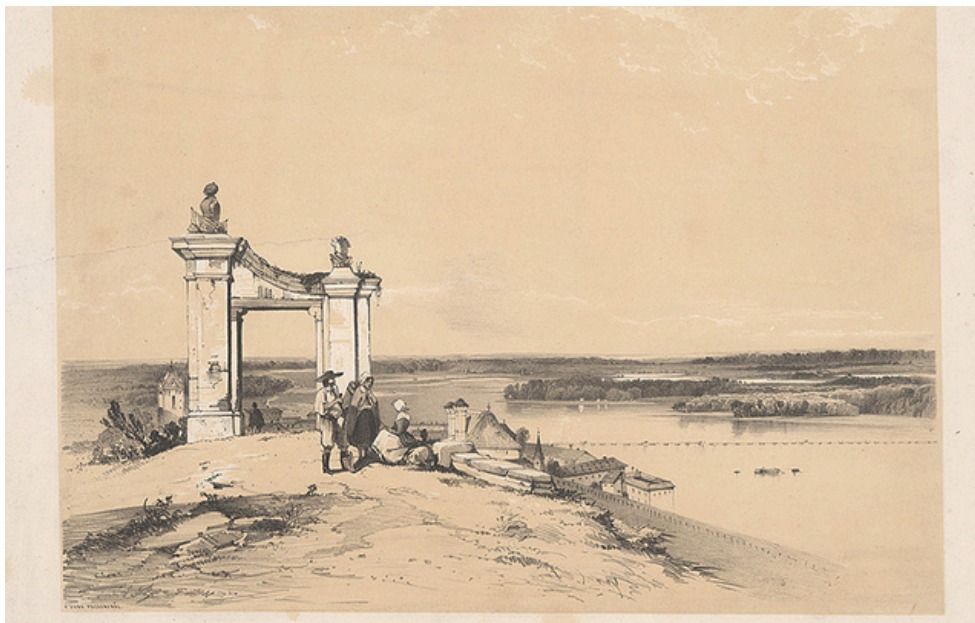

Foto: GMB

Inscenovanie mesta

Za zobrazenie mesta na grafických listoch boli zodpovední nielen kresliari alebo rytci, ale aj objednávateľia a v neposlednom rade aj diváci, pre ktorých bol obraz mesta určený. Na každej takejto rytine bolo mesto inscenované s určitým cieľom a selektívne vybrané lokality boli graficky zvýrazňované, dávané do popredia. Po najstarších pohľadoch v 17. storočí sa mesto v spodobiach začalo postupne prepájať so svojím okolím a v 18. storočí sa presadzoval realistický spôsob zobrazovania. Čo však neznamená „fotografickú“ realitu, skôr sa do popredia dostávajú kostolné veže, prominentné stavby, rieky, kopce – realite blízke vyobrazenie budov spojené s akýmsi hierarchickým zachytením skutočnosti v baroku.

Pre „verný a pravý obraz“ miest bolo prelomové obdobie okolo roku 1800 – dnes vidíme jasný posun vo vnímaní krajiny v tomto období. V dvadsiatych rokoch 19. storočia sa stratila silueta a plochosť 18. storočia a nahradila ich atmosféra, pocit z krajiny, romantizmus. V prvej polovici 19. storočia – v období „zlatého“ veku mestskej veduty – začala pribúdať zeleň; stromy či iné prírodné prvky sa dostávali do popredia a vôbec neprekážalo, že zakrývajú aj podstatnú časť architektúry.

Neskôr vtrhla do miest priemyselná revolúcia, ktorá prinášala nové prvky, ako boli parníky, železnice či továrenské komíny. V 19. storočí prevládali aj „nové techniky“, napríklad litografia, tlač z plochy, ktorá dokázala pokryť farbou v jemných odtieňoch celú plochu papiera. Podobne nastúpil aj oceloryt – technika, pri ktorej oceľ nahradila med'. Tieto tlače zaplavili celý trh s grafickými dielami. A odtiaľ to už bol iba krôčik k prelomovému vynálezu fotografie.

Podhradie a mestské hradby

Hlavným atribútom mesta bol odnepamäti hrad. Prešporok sa už ako stredoveké mesto skladal z dvoch základných častí: vnútorného mesta vymedzeného hradbami a vonkajšieho predmestia ohraničeného palisádami. Toto rozdelenie pretrvávalo až do 18. storočia, keď hrad s bezprostredným podhradím patrilo pod právomoc župana a samotné mesto s predmestiami spadalo pod jurisdikciu mestskej rady. Táto samostatnosť podhradia nie je na vyobrazeniach mesta vôbec viditeľná. Viditeľnou sa však na viac ako storočie stala nešťastná udalosť z 28. mája 1811, keď v priestoroch zimnej jazdiarne hradu vypukol požiar a premenil ho na ruinu. Požiar sa vtedy rozšíril aj do podhradia, no omnoho väčšie škody napáchal ďalší požiar samotného podhradia, ktorý ho zachvátil v noci 17. mája 1913. Vtedy celkom vyhorela židovská štvrť mesta. Išlo o podobu mesta, ktorá sa dnes už nenávratne stratila.

Druhou hlavnou, tentokrát cirkevnou dominantou umiestnenou v samotných hradbách je Dóm sv. Martina. Dóm ako korunovačný chrám sa stal miestom korunovania desiatich uhorských kráľov, jednej kráľovnej a siedmich kráľovských manželiek.

S asanáciou a prestavbou hradieb sa začalo po roku 1775. Podľa regulácií Márie Terézie vypracoval Franz Anton Hillebrandt pre mesto regulačný plán: veľká časť hradieb bola zbúraná alebo zastavaná, priekopy boli zasypané a mesto zjednotené s predmestiami. Vznikol tak priestor pre novú výstavbu a aj nové námety na zobrazenia.

Foto: GMP

Do vnútra mesta

Hlavné námestie bolo pôvodne trhovým priestorom. Reprezentatívnejší charakter získalo až začiatkom 18. storočia výstavbou viacerých nových palácov. Záujem umelcov o tieto miesta môžeme pozorovať až okolo polovice 19. storočia, napríklad u rakúskeho grafika Rudolfa Alta, nemecko-francúzskeho grafika a maliara Franza Josefa Sandmanna, ale i u niekoľkých ďalších maliarov, pričom ich spoločným motívom bola snaha zachytiť autentický ruch na námestí. Pomerne skoro na nich nadviazali i miestni fotografi s paradoxne, vinou dlhšej expozície, vyludnenými pohľadmi.

Reim okolo polovice 19. storočia zachytil vo viacerých pohľadoch aj obľúbený parkový priestor pred mestským divadlom nazývaný Promenade (dnes Hviezdoslavovo námestie). Premeny námestia v tesnej blízkosti divadla (Theaterplatz) vrátane budovy divadla, hotela alebo palácov po oboch stranách tiež dokumentujú viaceré grafické či fotografické diela.

Námestia v Prešporku bývali miestom stretávania rôznych spoločenských vrstiev pri rozličných príležitostiach. Najmä veľké priestranstvo za pôvodnými hradbami pred kostolom milosrdných bratov bolo podľa svedectva prác rakúskeho maliara a grafika Eduarda Gurka či uhorského grafika a maliara Jánoša Berkena miestom slávnostných zhromaždení a prehliadok. Inokedy, podľa fotografií Károlya Körpera či Aloisa Kraussa, zase miestom tradičného trhového obchodu s chlebom či uhlím. Trhy sa podľa snímky z okna Kozicsovho posledného ateliéru príležitostne konali i na Promenáde, ktorá bola tiež obľúbeným miestom pre prezentáciu aktuálnej módy.

Foto: GMP

Cesty z mesta

Od zbúrania stredovekých hradieb v roku 1775 sa mesto Prešporok postupne rozširovalo najmä na západ a sever. S pribúdajúcim mestským obyvateľstvom vznikali postupne nové ulice, ale aj nemocnice alebo opatrovne, ktoré sa podobne ako iné významné stavby v meste stali tiež zaujímavou témou pre grafikov. Zobrazil ich už viackrát spomínaný Johann Vincenz Reim, ako aj prešporský umelec Ján Ehrlinger. Neskôr, v priebehu 19. storočia, mapu mesta doplnili aj samostatné budovy pre služby, teda telegrafný úrad, pošta alebo nové typy priemyselných objektov, ako bola mestská plynáreň či viaceré továrne. Tieto symboly pokroku boli zaujímavejšie pre miestnych fotografov, ktorí ich zachytávali skôr s dokumentaristickým zámerom.

V meste sa v priebehu 19. storočia zintenzívnila i doprava. Popri riečnej plavbe začala od 40. rokov fungovať aj konská železnica smerom na Sv. Jur a Trnavu, a zakrátko i prvé úseky parnej železnice smerom na Viedeň. Rôzne stavby súvisiace so železnicou (stanice, tunely, mosty) sa ako znaky modernej doby objavili okolo polovice storočia v grafických prácach umelcov nemeckého pôvodu Ludwiga Rohbocka, Franza Hablitscheka a ďalších. Od 60. rokov výstavbu železničnej infraštruktúry zachytil vo fotografiách s podobnou kompozíciou Ede Kozics a neskôr najmä Károly Körper.

MICHAELA NAGYIDAIOVÁ: POMINUTEĽNÉ VÄZBY / TRANSIENT TIES

26. 7. – 7. 9. 2024 | Galerie Fotografic, Stříbrná 212/2, Praha 1

Slovenská fotografka Michaela Nagyidaiová vo svojej tvorbe analyzuje prepojenie krajiny a pamäte, rovnako ako migráciu a korene alebo transformáciu strednej a východnej Európy od komunizmu ku kapitalizmu. Zaujíma ju, ako ideológia a politika ovplyvňujú osobné vrstvy každodenného života alebo rodinné a rodné prostredie. Inšpiruje sa často nevyriešenými minulými udalosťami, ale aj súčasnými problémami. Obvykle pracuje na dlhodobých a osobných projektoch, ktoré jej umožňujú kombinovať svoje fotografie s textom alebo archívami.

Projekt *Transient Ties* analyzuje proces prerušovania väzieb s rodiskom a zároveň skúma snahy o začlenenie do nového prostredia. Do popredia kladie témy rodinných pút, migrácie a koreňov. Projekt sa skladá z rozsiahleho fotografického súboru a autorského filmu.

Michaela Nagyidaiová (*1996, Bratislava) v roku 2019 získala magisterský titul v odbore fotožurnalistika a dokumentárne fotografie na London College of Communication. Jej reportážne práce boli uvedené v *The Wall Street Journal*, *Bloomberg* či [fjúžn] magazíne. Vystavovala vo významných galériách po celej Európe.

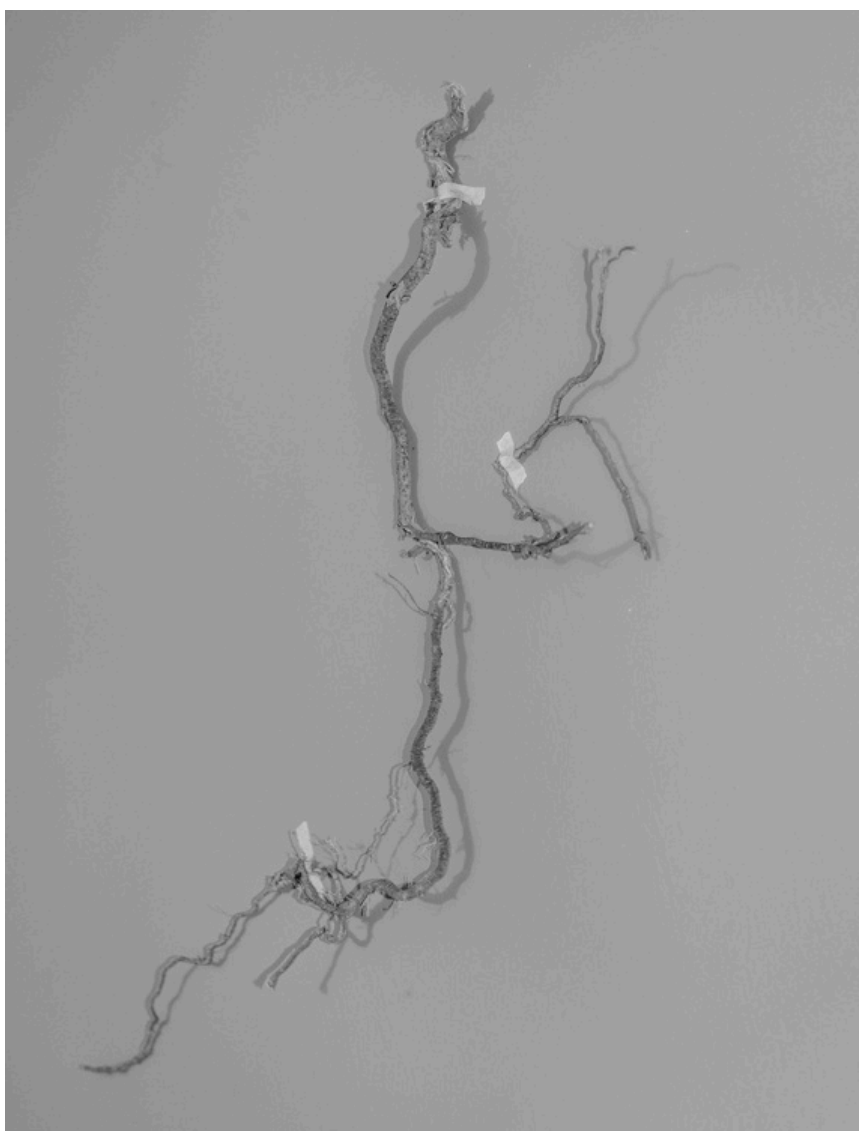

Foto: Michaela Nagyidaiová : Transient Ties.

INFORMUJEME A ODPORÚČAME

LETO SLOVENSKÝCH HVIEZD

Divadlo Studio DVA už siedmym rokom prinesie v auguste letnú prehliadku bratislavských divadelných súborov pod názvom Leto slovenských hviezd, ktorá sa stala obľúbenou súčasťou Metropolitného leta hereckých osobností.

NÍZKOTUČNÝ ŽIVOT

19. 8. 2024 o 19:00 | Divadlo Studio DVA | Vstupenky [tu](#)

Foto: GUnaGU

Jedna z najpopulárnejších hier v histórii divadla GUnaGU sa odohráva v redukčnom sanatóriu. Stretávajú sa v ňom tri ženy: Anita, redaktorka vydavateľstva, Ingrid, poslankyňa parlamentu trpiaca bulímiou a psychicky narušená Krista. Tri osobné príbehy troch nešťastných žien sa stávajú širšou výpoveďou o dnešnom Slovensku a predovšetkým o jeho „nízkotučnej“ morálke, citoch a viere.

Autor a réžia: Viliam Klimáček | Hrajú: Petra Polnišová, Darina Abrahámová, Anikó Vargová, Zuzana Šebová, Viktor Horján

KONTRABAS

20. 8. 2024 o 19:00 | Divadlo Studio DVA | Vstupenky [tu](#)

Foto: Studio L+S

Hra, s ktorou Martin Huba strávil dvadsaťštyri rokov na javisku Štúdia L+S, predstavuje príbeh kontrabasistu, ktorý nebude nikdy udávať tón v orchestri. Ako väčšina z nás... Spoločne s ním prežijete večer plný napätia, pochybností, humoru a veľkých zvrátov. Na chvíľu nás pustí do najtajnejších zákutí ľudskej duše, na chvíľu zatajíme dych, aby sme vzápätí s úľavou vydýchli a možno sa aj pousmiali.

Autor: Patrick Süskind | Réžia: Martin Huba, Martin Porubjak | Hrá: Martin Huba | Spieva: Dominika Mičíková, Veronika Bilová

TICHÁ NOC

21. 8. 2024 o 19:30 | Malá scéna, Na Perštýně 6, Praha 1 | Vstupenky [tu](#)

Foto: GUnaGU

„Vianoce sú sviatkami domáceho násilia. Cez rok sa rodina poriadne nezíde, ale teraz sa zrazu tlačí v malom byte. V televízii ide iba Mrázik a Tri oriešky pre Popolušku a frustrovaní otcovia rodín si vybijajú stres na svojich blízkych.“

Čierna komédia napísaná na telo Kamile Magálovej vykresľuje Vianoce v jednej bežnej rodine s humorom typickým pre divadlo GUnaGU.

Autor: Viliam Klimáček | Réžia: Mariana Luteránová | Hrajú: Kamila Magálová, Viktor Horján, Darina Abrahámová, Adam Jančina

RIADITEĽKY ZEMEGULE

22. 8. 2024 o 19:30 | Malá scéna, Na Perštýně 6, Praha 1 | Vstupenky [tu](#)

Foto: GUnaGU

Noc na Ministerstve zahraničných vecí. Tri upratovačky hovoria pri práci o svojich životoch, milencoch a rozchodoch ak tomu majú zaručený recept, ako upratať dnešný neusporiadaný svet. Tri generácie slovenských herečiek v brilantnej komédii o intímnom a verejnom svete okolo nás, o normálnych ľuďoch, ktorí sa snažia vyznať v chaose súčasnosti bez toho, aby sa zbláznil.

Autor a réžia: Viliam Klimáček | Hrajú: Božidara Turzonovová, Darina Abrahámová, Monika Horváthová

FESTIVAL TŘEBOŇSKÁ NOCTURNA

9. 7. – 13. 7. 2024 | Třeboň

Letný hudobný festival Třeboňská nocturna od roku 2004 prináša do južných Čiech špičkových českých a zahraničných interpretov, ktorí vystupujú na najuznávanejších českých aj svetových pódioch. V programe 21. ročníka nechýba slovenský interpret – huslista Milan Paľa.

Foto: Třeboňská nocturna

Jiří Barta, Milan Paľa, Jiří Kabát

11. 7. 2024 o 19:30 | kostel sv. Jiljí

Po boku popredného českého violončelistu Jiřího Bártu a oceňovaného českého violistu Jiřího Kabátu vystúpi slovenský huslista Milan Paľa. Milan Paľa premiérovu uviedol mnohé diela zahraničných aj domácich skladateľov a vystupoval s mnohými profesionálnymi telesami, napríklad s Filharmóniou Brno, Symfonickým orchestrom hl. m. Prahy FOK či Slovenskou filharmóniou pod taktovkou renomovaných dirigentov. V repertoári má diela od baroka po súčasnosť a na konte rozsiahlu diskografiu.

Jiří Barta – violončelo | Milan Paľa – husle | Jiří Kabát – viola

Janoska Ensemble

12. 7. 2024 o 19:30 | Nádvorie Mestského úradu Třeboň

Bratia Ondrej, František a Roman Janoskovci a ich švagor Julius Darvas pochádzajú z Bratislavy a dnes pôsobia vo Viedni. Všetci sú nositeľmi významných súťažných ocenení a ovládajú niekoľko hudobných nástrojov, čo sa odráža na ich širokom repertoárovom rozpätí od klasických diel po vlastné skladby a aranžmány, ktoré prekračujú hranice žánrov.

Vystupujú v renomovaných koncertných sálach vrátane newyorskej Carnegie Hall, Musikvereinu a Konzerthausu vo Viedni či v Opere v Sydney. Pravidelne sa zúčastňujú projektu Hollywood in Vienna a spoluorganizujú benefičné koncerty v Haydновой sále na zámku Esterházy, kde vystupujú renomovaní medzinárodní interpreti.

Ondrej Janoska – husle | Roman Janoska – husle | František Janoska – klavír | Julius Darvas – kontrabas | špeciálny hosť: Arpád Janoska – spev

Celý program festivalu nájdete na tomto [odkaze](#).

KNIŽNÉ NOVINKY

TEREZA OĽHOVÁ: ZBYTOČNÉ POHYBY

BRAK, 2024

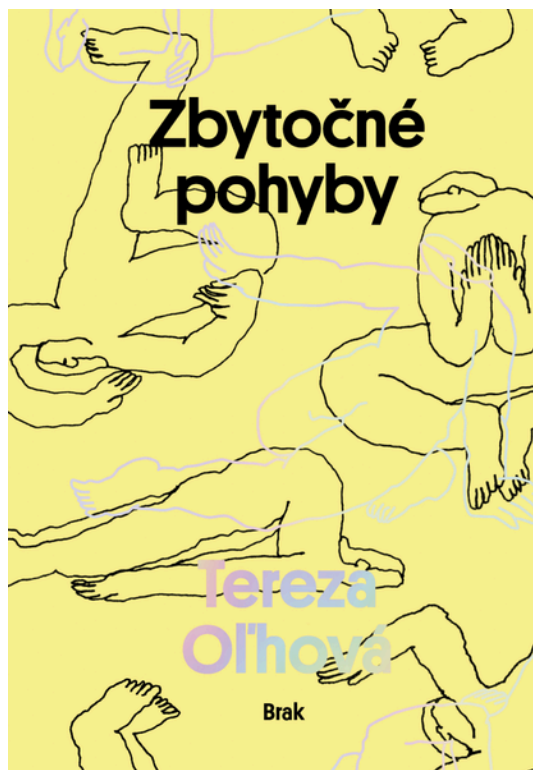

Foto: Brak

V príbehu nás autorka vtiahne do vnútorného sveta herečky Lucie a jej každodenného zápolenia s rodičovskými povinnosťami, pracovnou neistotou a jedným až dvoma mužmi. S ironickým odstupom a s citom pre detail pozoruje jej život a vykresľuje súvislosti medzi tými najobyčajnejšími činmi a zložitými rozhodnutiami. Krízu vníma ako možnosť skúmať ľudské hranice. Nachádza v nej však i priestor pre nádej a hľadanie lepšej verzie seba samej. To všetko vo svete, ktorý býva často plný zbytočných pohybov.

KATARÍNA VARGOVÁ: SEVERNÉ MORE

LINDENI, 2024

Anna zo dňa na deň odchádza do Británie, zamestná sa ako čašníčka a nastahuje sa k mlčanlivému rybárovi Sketchovi. Pomalé dni naruší nová spolubývajúca, excentrická fotografka Sabrina. Novovzniknutý vzťahový trojuholník ponúkne Anne nový pohľad na jej predchádzajúcu známosť. Nečakaný návrat na Slovensko ju prinúti čeliť veciam, pred ktorými utekala. Poetický príbeh mladej ženy otvára témy zdravých aj toxických vzťahov, hľadania a nachádzania samého seba. Nad tým všetkým hučí Severné more. Nehostinné, nepriateľské a rozbúrené, no zároveň magické a priťahujúce.

Foto: Lindeni

OSOBNOSTI

AGNEŠA KALINOVÁ (15. júl 1924, Košice – 18. september 2014, Mníchov)

Novinárka a spisovateľka

Agneša Kalinová | Foto: SITA/P.Procházka

V pondelok 15. júla uplynie 100 rokov od narodenia slovenskej novinárky, prekladateľky, prvej výraznej filmovej kritičky na Slovensku a ženy, ktorá okúzľovala ľudí svojím nadhľadom, zmyslom pre humor, svojou vitalitou a ktorej hlas dôverne poznali azda všetci tí, ktorí v socialistickom Československu počúvali rádio Slobodná Európa vysielané z Mníchova.

Agneša Kalinová počas svojho života musela čeliť mnohým prekážkam. Vyrástla v Prešove, avšak v období vojnovnej Slovenskej republiky, na jar v roku 1942, sa musela kvôli svojmu „neárijskému“ pôvodu so Slovenskom a so svojou najbližšou rodinou rozlúčiť. Pred koncentračným táborom, kde jej nakoniec zahynuli obaja rodičia, ju zachránilo ukrytie v budapeštianskom kláštore, ktorý bol vlastne akosi polepšovňou.

Po vojne sa vrátila do Prešova a musela sa vyrovnáť so skutočnosťou, že so svojou rodinou sa už nikdy nestretne. „Nedožitie životy“ svojich rodičov, ako poznamenala v jednom z rozhovorov, niesla však so sebou stále. Naučila sa však s tým žiť.

Aj vďaka filmu a znalosti jazykov sa dostala na francúzsky konzulát, kde pôsobila ako prekladateľka. Prekladala odbornú filmovú a umenovednú literatúru, neskôr aj beletriu z francúzštiny, nemčiny či maďarčiny. Svoju prvú filmovú kritiku niekedy na prelome rokov 1946/1947 zanesla do Pravdy, uverejnili jej ju a ponúkli jej aj stálu spoluprácu. Bola to kritika na sovietsky film *Pätnásťročný kapitán*. V tom období písalo o filme iba veľmi málo ľudí.

Pracovala ako redaktorka spoločensko-kritického týždenníka *Nové slovo*, od roku 1952 až do roku 1968 bola redaktorkou a neskôr členkou redakčnej rady týždenníka *Kultúrny život*. Jej sľubná kariéra novinárky Kultúrneho života a filmovej kritičky však v auguste 1968 skončila. O dva roky neskôr ju vylúčili z komunistickej strany, do ktorej vstúpila hneď po vojne. V roku 1970 ju postihol aj zákaz publikovať, neskôr jej zakázali aj preklady a prácu, ktorá by nejako súvisela s kultúrou. V roku 1972 sa ocitla dokonca na tri mesiace vo väzbe pre podozrenie z „poburovania“. Stretávala sa totiž s disidentmi aj priateľmi zo zahraničia. Jej manžel bol vtedy odsúdený na dva roky nepodmienečne. Normalizácii sa odmietala prispôbiť a bola odhodlaná žiť tak, ako žila i pred ňou. V roku 1978 jej normalizačný režim povolil legálne sa vysťahovať do západného Nemecka, keďže predstavovala spolu s rodinou „nežiadúce živly“.

Usadila sa v Mníchove, kde pôsobila ako politická komentátorka v českom a slovenskom vysielaní rozhlasovej stanice Slobodná Európa. Vo svojich príspevkoch sa venovala predovšetkým daniu v Československu. V roku 1995, keď Slobodná Európa prešla do Prahy, zostala žiť v Mníchove ako novinárka na voľnej nohe a až do roku 2002 bola prispievateľkou a dopisovateľkou rádia Slobodná Európa.

Na Slovensko prichádzala často, prezentovala autobiografické knihy svojho zosnulého manžela a stále sa zaujímal o zahraničnú i slovenskú kultúru. Životný príbeh Agneše Kalinovej zachytáva kniha rozhovorov Jany Juráňovej *Mojich 7 životov* (2012).

HALPERN A JOHNSON

7. 9. 2024 o 19:30 | Malá scéna, Na Perštýně 6, Praha 1

Vynikajúca komédia o päťdesiatročnom tajomstve dvoch „priateľov“. Divadelná hra *Halpern a Johnson* od britského dramatika Lionela Goldsteina sa presadila na celom svete. Svetovú premiéru mala v Londýne a jednu z postáv vytvoril Sir Lawrence Olivier ako svoju poslednú rolu v živote. V českom divadelnom prostredí je známa pod názvom *Pan Halpern a pan Johnson* v obsadení s Františkom Němcem a Petrom Kostkom. Hra mieša majstrovské emócie s jemným humorom. Výsledkom je dojemné a vtipné skúmanie skúseností dvoch rozdielnych mužov s láskou k ženám. Podnikateľ Halpern a ekonóm Johnson postupne odhaľujú svoju minulosť, ktorá je bohatá nielen na prekvapenie, ale najmä na vášeň, ktorú by málokto čakal u mužov istého veku. Brilantne napísaná komédia je predurčená pre vyzreté herecké osobnosti, preto je jej každé inscenačné uvedenie jedinečným koncertom tých konkrétnych hercov, ktorí v nej účinkujú. Rovnako je to aj v prípade hercov Milana Kňážka a Vlada Černého.

Autor: Lionel Goldstein | Réžia: Ondrej Spišák | Hrajú: Milan Kňážko, Vlado Černý

Vstupenky nájdete na tomto [odkaze](#).

NOC LITERATÚRY

18. 9. 2024 | Praha – Hradčany

Aj tento rok sa zapojíme do celoeurópskeho podujatia Noc literatúry. V Prahe bude slovenská literatúra zastúpená menom vychádzajúcej prozaičky Nicol Hochholczerovej, ktorej dielo *Táto izba sa nedá zjesť* vyvolalo veľký ohlas na Slovensku aj v zahraničí a nedávno vyšlo v českom preklade.

VÝSTAVA JÁN BERGER / JIŘÍ SOPKO

19. 9. – 18. 10. 2024 | Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1, Praha 1

Slovensko-český výtvarný dialóg k Mesiacu česko-slovenskej kultúrnej vzájomnosti. Ján Berger je slovenský ilustrátor, maliar a kresliar, ktorý sa narodil v Česku, ale celý život umelecky pôsobil na Slovensku. Bol dlhoročným pedagógom na bratislavskej Vysokej škole výtvarných umení, kde vychoval niekoľko generácií maliarov. Jiří Sopko je český maliar, grafik a sochár, ktorý sa narodil na Slovensku, ale celý umelecký život pôsobil v Česku. V roku 1990 sa stal pedagógom na pražskej Akadémii výtvarných umení, kde bol dlhé roky vedúcim ateliéru malby a neskôr rektorom.

EURÓPSKY DEŇ JAZYKOV

26. 9. 2024 | Kampus Hybernská, Hybernská 998/4, Praha 1

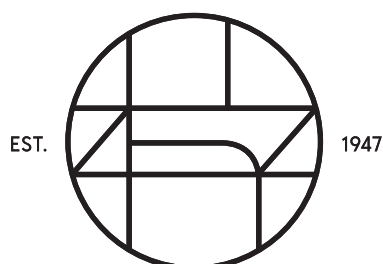
Festival Európsky deň jazykov tradične zoznamuje návštevníkov s európskymi aj svetovými jazykmi prostredníctvom bohatého programu, ktorý zahŕňa krátke jazykové lekcie, kvízy, workshopy či prednášky. Príďte si precvičiť slovenčinu!

Slovenský inštitút Praha
Hyberná 1
110 00 Praha 1, Česká republika
www.slovenskyinstitut.cz
Tel: +420 721 466 298
E-mail: si.prague@mzv.sk

Sponzorom Slovenského inštitútu v roku 2024 je:

JAVORINA

Zmena programu vyhradená.
Zodpovedná redaktorka: Ľubica Krénová.

Účasťou na podujatiach Slovenského inštitútu v Prahe dávate súhlas so spracovaním osobných údajov.
Vaše osobné údaje nebudú poskytnuté tretím stranám na ďalšie spracovanie bez vášho vedomia.